

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici. Dopisi se ne vračajo. — Štev. pri čerkovnem zavodu v Ljubljani 11.958.

LETO XI.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, 28. januarja 1928.

Telefon št. 2552

ŠTEV. 12.

Ing. Ant. Dittrich:

Kaj prinašajo nova določila ljubljanske mestne elektrarne njenim kozumentom?

Te dni smo prejeli nova »Določila za dobavo električnega toka iz ljubljanske mestne elektrarne«. Najbrže so upali vsi konsumenti, da jim prinesejo nov moderen privlačni tarif za možnost čim večje uporabe električnega toka in razne druge ugodnosti. Zmotili so se!

Nasprotno; nova določila prinašajo za konsumente težke dajatve in nobenih ugodnosti. Iz njih veje duh stare konservativnosti.

Ne bom se spuščal v kritiko strokovnih izrazov in stilističnih napak, ki jih vsebuje 15 strani obsegajoča brošura. Omejiti se hočem le na stvarno kritiko nekaterih posebno važnih novih določil. V podrobnosti in tehnična razmotrivanja se ne morem spuščati na tem mestu, upam pa, da bodo že te kratke vrstice dovolj jasno pričale, da elektrarna ne bo imela nobenih koristi od novih določil. Konsumenti pa so dobili nov dokaz, da nima elektrarna dovolj smisla za njihove težnje.

Zakaj so se morala izdati nova določila? Nova določila so se morala izdati kot nujna posledica odloka Velikega župana O. b. 1168/3 z dne 15. julija 1927, s katerim se je ukinil nezakonit monopol mestne elektrarne za izvrševanje hišnih inštalacij. Ker je elektrarna izgubila na ta način vir enega dela svojih dohodkov, je skušala najti kompenzacijo. Po novih določilih bi imela elektrarna na eni strani dokaj visoko izkazan odstotek dohodkov, na drugi strani pa bi se razširjenje uporabe električnega toka tako zavrlo, da bi izpadel mnogo večji neizkazan vir dohodkov. Mestna elektrarna pozablja namreč na princip elektrarne, ki se glasi, da je elektrarnar predvsem trgovec, ki mora v prvi vrsti prodajati svoje blago in to je električen tok. Skušati mora, da doseže dobiček pri prodaji svoje blaga in nikakor ne sme otežkovati montažo novih konsumnih naprav, ki donesajo elektrarni trajen vir dohodkov. Kakor vidimo, pa nova določila niti namnje niso upoštevala teh smernic.

Toda k stvari! Po § 1 so določila namenjena konsumentom za luč in moč.

Točka 4 določa, da izvršuje hišne priključke do števca na račun odjemalcev samo mestna elektrarna. V redu! Nepravilno pa je, da ostane vod do glavnih varovalk last elektrarne, kar se tudi s pravnega stališča ne da utemeljiti. Kar je položeno v hiši, je last hišnega posestnika. V posameznih slučajih je vod do glavnih varovalk dokaj dolg; potem bi moral hišni lastnik v slučaju požara plačati ta vod še enkrat elektrarni. Po točki 8 izdeluje elektrarna le tedaj brezplačno proračune, če dobi naročilo. V vseh drugih slučajih se zaračuna porabljeni čas za sestavo proračuna. To ni pravilno in marsikaterikrat bi izgubila elektrarna kako delo samo radi tega, ker bi se stranka bala plačati proračun od elektrarne, ako odda delo ugodnejšemu ponudniku. Elektrarna mora svobodno konkurirati z drugimi elektrotehnikami, ki ne zahtevajo povrnitev stroškov za sestavo proračuna, tudi če ne dobijo dela.

Po točki 12. so stranke odgovorne vrhutege za vso škodo na hišnih napeljavah in napravah, ki bi jih oddale neupravnim osebam.

Točka 13. določa, da so neupravičene osebe tudi mestni uslužbeni, ako vršijo dela zasebno. V posameznih slučajih pa stranka ne more dognati, da li izvršuje uslužbenec delo zasebno ali po naročilu elektrarne; vsled tega se je ne more sma-

trati za odgovorno po določilu točke 12.

Točka 16. »Proti odklonitvi po mestni elektrarni ni nobenega priziva«. To določilo je preveč diktatorsko in more roditi mnogo zla. Vprašanje je, kaj bi k temu reklo obrtno oblastvo?

Drugi stavek točke 18. je za lajke nerazumljiv in se mora jasneje redigirati.

Točka 20. Po besedilu te točke mora »vsak instalater in vsaka stranka pismeno prijavljati elektrarni vse nameravane nove instalacije in izpremembe obstoječih naprav še pred pričetkom dela.« Za prijavo vendar zadostuje, da je podpisana po stranki.

Umestno bi bilo, da se izrecno navede v točki 29, kjer se govori o periodičnih preizkušnjah električnih inštalacij, da se vršijo te preizkušnje brezplačno.

Najvažnejši odstavek v celi knjižici je § 8, ki obravnava pristojbine, ki jih morajo konsumenti plačati za priključitve električnih konsumnih aparatov na omrežje.

Ta paragraf je jedro teh določil!

Mestna elektrarna namerava vpeljati tri takse:

- a) Pristojbino za preizkušnjo;
- b) preizkuševalnino za motorje;
- c) Pristojbine za priključitev.

Pristojbine pod b) in c) mora stranka v vsakem slučaju plačati; pristojbino za preizkušnjo pa le tedaj, ako ni bila inštalacija izvršena po Mestni elektrarni. Na ta način se dokaj ovira izvrševanje inštalacij po koncesijoniranih elektrotehnikih v območju elektrarne.

Vsaka elektrarna je brez sumnje upravičena zahtevati od strank preizkusne pristojbine za nove inštalacije, ki pa morajo biti zmerne. Pretirano visoke takse, kakor so določene v § 8, pa ne bodo pospeševale uporabo elektrike, ter bo vsled tega blagajna mestne elektrarne utrpela visoko izgubo.

S temi takсами pa bodo najbolj prizadeti gospodarsko šibki sloji prebivalstva, ki si bodo namestili v svojih stanovanjih po 2 ali tri žarnice. V teh slučajih bo povprečna priključna taksa na žarnico najvišja. Ako bo stranka montirala v svoji hiši 6 ali 50 ali 100 žarnic, bo morala plačati vedno isto pristojbino, kar je zelo krivično. Pristojbine niso bile zadostno premišljene.

Po točki 32. mora stranka poravnati pristojbine takoj ob priliki prijave: to pa samo za inštalacije, ki jih bodo izvršili koncesijonirani elektrotehniki. Prijave brez plačila teh pristojbin so neveljavne. S tem določilom se zopet pokaže ost proti koncesijoniranim elektrotehnikom! Pa tudi iz tehničnih razlogov navedena zahteva ni upravičena. Povodom izvrševanja montaže, se mora večkrat prvotno zasnove načrta spreminjati odnosno dopolnjevati; radi tega je prva prijava mnogokrat nezanesljiva. Stranka naj poravnava pristojbine pri priklopu svoje naprave na omrežje, sicer jo elektrarna enostavno ne priklopi.

Po stilizaciji § 8 so pristojbine določene le za prikllope na trofazno omrežje. Vsekakor bi se moral omenjati tudi istosmerni tok.

Elektrarna predvideva na svoje omrežje tudi trofazne priključke, kar pa je iz tehničnih razlogov neoportuno. Vobče elektrarne dopuščajo na svoja trofazna omrežja le dvoje vrst priključkov, bodisi enofazne za mala obremenjenja ali trofazne za večja obremenjenja. Dvofazni priključek ni dopusten. Na ta način (samo dvoje vrst priključkov) se more otežbo pri omrežju prav dobro razdeliti na vse tri faze enakomerno, kar je za brezhiben obrat potrebno.

Pristojbine za preizkušnjo znašajo pri enofaznem priključku 80 Din, pri dvofaznem 100 Din in pri trofaznem pa 120 dinarjev.

Te pristojbine so mnogo previsoke, najmanj za polovico. Mesto Celje ima polovične pristojbine za preizkušnjo, v Mariboru pa plača stranka 3-50 Din na žarnico.

Nadaljna taksa je preizkuševalnina za motorje, ki znaša za motorje do 5 KS 40 dinarjev, za vsako nadaljno KS pa 5 Din.

Ta preizkuševalnina za motorje bi morala popolnoma odpasti, ker mora posestnik motorja itak plačati preizkusno pristojbino za trifazen priključek. Obrtnik si v sedanjem času težko nabavi motor. Ako bi moral plačati poleg kupne cene in montaže še neupravičene pristojbine, bi ga to tako ozlovoljilo, da sploh ne bi reflektiral na uporabo električnega toka. Računati se mora pri tem tudi s psihološkimi momenti konsumentov! Že v l. 1927 je uporaba motorjev zelo popustila radi zastarele tarifne politike elektrarne, te pristojbine pa sigurno ne bodo prispevale k zboljšanju konsuma toka v obrti.

Poleg teh preizkusnih taks pa je elektrarna uvedla popolnoma neupravičeno tudi priklopitvene takse. Stranka vendar plača montažo števca in dovod do glavnih varoval elektrarni, zato ni najti podlage za zaračunavanje teh taks, ki silno težko zadenejo konsumenta. Vsaka elektrarna mora biti vendar vesela, da dobi nove odjemalce, od katerih bode imela trajen dobiček in jih nikakor ne sme odbijati z velikimi takсами. Netrgovsko je, iskati pri priklopitvenih takсах mal dobiček, dočim pri letnem konsumu v KWh izostane trajna renta velikega kapitala. Vodstvo elektrarne mora vendar enkrat spoznati, da električen tok ni samo za gmotno privilegiraen odjemalce, kakor je bilo to mogoče pred l. 1900, temveč da predstavlja neobhodno življensko potrebiščino vsakega občana.

Pristojbine za priključitev znašajo:

do 3 konzumnih aparatov	100 Din
od 3 do 4 konzumnih aparatov	150 Din
nad 6 konzumnih aparatov	200 Din
za motorje do 0.5 KS	50 Din
za vsako nadaljno KS	75 Din

Ako si montira stranka dve žarnici v stanovanju (v sobi in kuhinji), potem znašajo pristojbine 180 Din, na žarnico 90 Din. Pri montaži petih žarnic plača stranka po navedeni tabeli 230 Din, torej 46 dinarjev na žarnico. Za 20 inštaliranih žarnicah bi imeli n. pr. pri trofaznem priključku 16 Din na žarnico, pri 100 žarnicah pa 3-20 Din na žarnico. Iz teh primerjalnih taks, reduciranih na eno žarnico, je jasno razvidno, da niso v pravičnem medsebojnem razmerju, gmotno šibkejši konzumenti bodo najbolj udarjeni.

V naših stanovanjih se dokaj mnogo uporablja sesalec za prah, ki ima mali motor za ca 150 W. Po novih določilih mora konsument naznaniti, da je kupil novi aparat. Pristojbine znašajo skupaj 170 Din in to mora plačati konzument elektrarni takorekoč za »kazeno«, ker si je nabavil nov aparat, s katerim bo trajno trosil več toka ter na ta način povečal dobiček elektrarne.

Obrtnik si nabavi motor za 6 KS. Ta Obrtnik si nabavi motor za 6 KS. Taksa znaša v tem slučaju 665 Din, kar je za malega obrtnika zelo mnogo. Tako se menda ne podpira elektrifikacija v obrti, temveč se jo z vso močjo zavira, elektrarna pa direktno odvrča od sebe trajen dobiček. Za motor 50 KS pa mora stranka plačati takse za 4185 Din!

(Konec prihodnjic.)

Trgovci in pametni gospodarji sploh

čitajo redno

TRGOVSKI LIST!

Nove določbe o železniških reklamacijah.

Finančnemu zakonu se je naknadno dodal dopolnilni člen, ki določa, da se ima izvršiti povračilo nepravilno pobranih prevoznih pristojbin neposredno po železniški upravi na podlagi dovoljenja generalnega direktorja. Podobno postopanje se bo v bodoče vršilo tudi pri poravnavi odškodninskih zahtevkov in refakcij. — Ta določba dokazuje, da je končno uvidela absurdnost sedanjega sistema prevoznih reklamacij tudi železniška uprava. Poenostavljanje je nujno potrebno. Kakor znano, je trajalo doslej več let, preden je dobil reklamant povračilo preveška, katerega je plačal po krivdi železnice. Te reklamacije so šle skozi neštete instance in končno brez vsake potrebe še do finančnega ministrstva v parafiranje, kar je vzelo po več mesecev. Novodoločeni način postopanja izloča finančno ministrstvo. Upati je, da se bo s tem znatno skrajšalo reklamacijsko postopanje. Spediterji in drugi interesi, ki poznajo birokratične tajnosti železniške uprave, so precej skeptični.

SPREJEMANJE OBRABLJENIH IN POŠKODOVANIH BANKOVCEV.

V zadnji številki smo pojasnili, pod kakimi pogoji zamenjuje Narodna banka poškodovane bankovce. Z ozirom na to objavo smo dobili od merodajne strani opozorilo, da poštni, davčni in drugi uradi niso upravičeni odklanjati bankovcev, ki niso poškodovani, ampak samo obrabljeni, to je v primeru, da jim ne manjka noben del. V obtoku se nahajajoči bankovci so res že precej obrabljeni, a Narodna banka jih ne more vzeti iz prometa, ker ne razpolaga s polrebno rezervo novih bankovcev. Naročanje novih bankovcev v Parizu in v Ameriki je namreč vezano na dolgotrajen postopek in povzroča znatne stroške. Položaj se bo bistveno izboljšal, čim uredi Narodna banka svojo lastno tiskarno, ker bo obrabljene bankovce lahko hitreje in v večjem obsegu jemala iz obtoka.

VLOŽITE DOHODNINSKE NAPOVEDI!

Koncem tekočega meseca poteče rok za vlaganje dohodninskih napovedi za l. 1928. Opozorjamo vse one, katere zadene ta dolžnost, da si v lastnem interesu zasigurajo sodelovanje pri odmeri davka s tem, da vložijo napoved. Tiskovine za napoved se dobe pri davčnih uradih in davčnih oblastih.

Izredna glavna skupščina Zveze industrijcev.

Predsedništvo Zveze industrijcev sklicuje vsled sklepa, storjenega na seji predsedništva od 12. t. m.

II. IZREDNO GLAVNO SKUPŠČINO ZVEZE INDUSTRIJCEV,

ki se vrši

v sredo dne 1. februarja 1928 ob 10. uri predpoldne v dvorani društva »Kazino«, Ljubljana, Kongresni trg 1.

Dnevni red:

Oblastna proračuna ljubljanske in mariborski oblasti.

Obdajenje produkcijskega procesa po oblastnih trošarinah.

Na glavno skupščino so se vabile tudi ostale gošpodarske korporacije v Sloveniji in v Kraljevini ter pristojna uradna mesta.

Vprašanje stabilizacije franka.

Pod tem naslovom priobčuje dr. Franc Pick v »Neue Freie Presse« z dne 18. januarja t. l. zanimiva izvajanja, ki jih radi aktualnosti problema prinašamo v našem listu.

Nenadna stabilizacija italijanske valute in predstoječa valutna reforma v Rumuniji sta dali v zadnjem času mnogo misliti vsem francoskim gospodarskim krogom. Razprave o problemih francoske valute, ki še vedno niso zakonito urejeni, so se sicer v zadnjih treh mesecih nekoliko pomirile, sedaj pa poizkušajo ponovno vzbuditi širšo stabilizacijsko kampanjo. Najodličnejši zastopniki te smeri so bivši finančni ministri François-Marsal, kakor tudi voditelj francoskih socialistov Léon Blum. Na drugi strani pa stoji še vedno zelo molčeči Poincaré. Ni mogoče navedeti natančnih razlogov, ki zadržujejo ministrskega predsednika že skoro eno leto, da ne ustvari fiksne valutne relacije do funta ali dolarja ali da vsprejme zlati standard za frank. Gotovo so igrala do meseca septembra in oktobra veliko vlogo notranja politična vprašanja. Do koncu počitnic obeh zbornic pa ostane samo ena možnost, iz katere je mogoče sklepati na dosedanje zadržanje ministra: njegova brezpogojna previdnost. Kajli Poincaré je delal pri vseh svojih odredbah s takorekoč tajinstveno previdnostjo, ki se naslanja na čisto politične argumente.

Sedaj sta zbornica in senat odobrila novi dugžet, ki predvideva 42.567 milijard frankov skupnih dohodkov in konča s prebitkom 52 milijonov. Trgovinska bilanca Francije bo prvič po mnogih letih izkazala aktivum, ki bo znašal mogoče celo 4 milijarde frankov. Tudi gospodarska obnova kaže tekom česa leta velike napredke. Vendar ne smemo prezreti velike rane francoskega finančnega obračunavanja, namreč zadolžitve. Ta dolg se je, kakor kaže naslednji pregled o prvem delovnem letu Poincaréja, še nekoliko povečal. Njegove postavke so znašale:

	31. junij 1926	31. julij 1927
	v milijonih frankov	
notranji dolg	286.226	294.957
zunanji dolg	36.673	36.568

Iz navedenega je razvidno, da so se kljub majhnemu zmanjšanju zunanjega dolga notranji državni krediti, v katere pa ni uračunati Banque de France, povečali za 8.226 milijard frankov ali za dobro petino budžeta. S tem problemom pa se v splošnem ne peča nihče, temveč vse zahteva od Poincaréja zakonito fiksiranje valute z eventualnim definiranjem zlatih točk in sprejem zlatih plačil.

Tehnične možnosti za izpolnitev teh želj bi bile danes podane, ako jih ne bi vedno ogrožal problem francoske zadolžitve. Banque de France razpolaga po svojem zadnjem izkazu s 5.544 milijardami zlatih in 342 milijoni srebrnih frankov ter približno z 2,3 milijardami novcev v žlahtni kovini, vbeženih po dnevnem kurzu. Te melalne zaloge znašajo, ako jih preračunamo po današnjem dnevnem kurzu, 32.283 milijard papirnatih frankov, ki jim sloji nasproti — vedno zopet na podlagi zadnjega bančnega izkaza — obtok novčanic v približnem znesku 56 milijard papirnatih frankov. Za kritje bi torej zadostovalo 19 milijard papirnatih frankov v žlahtni kovini.

Vsekakor pa mora vsaka valutna reforma računati ne samo z bodočnostjo, temveč še bolj s preteklostjo. In tu je treba poudariti ravno za francoske prilike, da bo morala država, ako se vrne k zlati valuti na podlagi verjelnega koeficienta razvrednotenja 5:1, misliti tudi na primerno devalvacijo državnega dolga. In ravno ta se zdi sedaj manj mogoča, ko poprej. Ako bi se namreč izvršila stabilizacija valute na omenjeni podlagi, bi bil prihodnji budžet pod predpogojem ključa 5:1 omejen z 8,5 zlatih milijard. Predvojni dolgovi države pa znašajo danes še vedno okroglo 100 milijard frankov, ki se obrestujejo večnoma po 4 do 5% in na katerih devalvacije je komaj misliti. Njihovo obrestovanje v zlatu pa bi zahtevalo več ko 4 milijarde ali polovico budžeta, tako da ni mogoče ubrati te poti. Vlada bi se morala torej odločiti za ustvaritev nove

valutne enote. Naj pa se ta glasi že kakor hoče, noben francoski minister ne bo z lahko prešel vprašanja predvojnih dolgov in predvsem temporarnih in večnih rent. Stan rentnerjev je še vedno v sociološkem pogledu važna plast v tretji republiki.

Sedajni status pa se trajno ne bo mogel držati. Danes predstavlja Francija še eno izmed onih držav, katerih valuta ni zakonito urejena, kjer čuva samo centralna notna banka, ne pa zakon nad stalnostjo kurza. Ureditev medzvezniških dolgov je gotovo nadvse važen problem, na katerega razčiščenje se končno veruje, in Poincaré, ki so mu ti problemi od vseh strani znani, odlašaloraj s precejšnjim pravom, napravil korak, ki bi mu po proklamaciji nove denarne enote praktično onemogočil korak nazaj. Upal je, da bo videl v tem letu industrijo in gospodarstvo ozdravljeno. To upanje se ni v polni meri izpolnilo in čutilo se še posledice dviga franka v minulem letu. Mussolini je pri stabilizaciji lire nudil gospodarstvu majhno darilce od treh točk napram kurzu funta, kar odgovarja 4% subslančni vrednosti lire. V Franciji zahtevajo finančni krogi, kakor tudi težko preizkušena industrija, stabilizacijo franka v razmerju 6:1 napram letu 1914. Po splošnem mnenju bi bila taka ureditev za francosko gospodarstvo od velike koristi. Ali jo bo Poincaré uporabil, nihče ne ve. Vendar se kažejo znamenja, da jo bo končno Poincaré vendar delreliral. Če tudi ne morebiti pred volitvami, pa gotovo po njegovi zopetni izvolitvi, ki je zelo verjetna. Ta časna rezerva političnega značaja je tudi raz ne francosko stališče popolnoma umevna.

POGOJI ZA SPREJEM V I. LETNIK DRŽ. TRG. AKADEMIJE V LJUBLJANI.

Glasom »Pravilnika« o delovanju, redu in pouku na državnih trgovskih akademijah.

Čl. 11. Vpisovanje se vrši 1., 2. in 3. septembra.

Čl. 22. V I. letnik trgovske akademije se sprejemajo oni učenci, ki so dovršili v tem letu najmanj štiri gimnazijske (realne) razrede. Učenci, ki so dovršili meščansko šol s končnim izpitom, se lahko vpišejo, če opravijo prej dopolnilni izpit po členih 58., 59. in 60. tega pravilnika.

Čl. 23. Pri vpisu v I. letnik položi učenec prijavo (prošnjo), izpričujevalo o prejšnjem šolanju in krstni list, s katerim dokaže, da dovrši v letu, v katerem se vpiše, 14 do 17 let.

Čl. 24. Učenec mora biti iz okoliša šole, v katerem se hoče vpisati. Šele če bi ostalo po vpisu učenec iz tega okoliša kaj mest praznih, sme sprejeti direktor učenca iz tujih okolišev.

Čl. 25. Minister za trgovino in industrijo sme dovoliti, če ostane kaj mest praznih, naknadno vpisovanje do dne 15. septembra. Po tem roku se ne sme nihče več vpisati.

Čl. 26. V enem letniku ne sme biti nad 40 učencev.

Čl. 58. Učenci, ki so dovršili meščansko šolo, opravljajo dopolnilni izpit po čl. 22 tega pravilnika iz slovenščine, nemškega jezika, narodne zgodovine z geografijo in iz matematike v obsegu programa III. in IV. gimnazijskega razreda.

Čl. 59. Dopolnilni izpit je pismen in usten. Iz zgodovine in zemljepisa se opravlja samo ustni izpit, iz ostalih predmetov pa se opravlja pismeni in ustni.

Čl. 60. Za dopolnilni izpit, ki se smatra za privatnega, plača učenec razen državne takse: 70 Din administrativnega honorarja, 80 Din vsakemu članu izpraševalne komisije in 20 Din za vsak pismeni izpit.

Opomba k čl. 23.

Absolventi(nje) srednjih šol se ustumno ali pismeno prijavijo. Za slučaj pismenih prijav ni treba kolekovanja.

Priglasenci(-enke) meščanskih šol morajo predložiti prošnjo za pripustitev k sprejemnemu izpitu. Prošnje teh priglasencev(-enk) morajo biti kolekovane s petdinarskim kolekom, priložen pa mora biti še kolek za 20 Din. (Na to se nanaša mesto v čl. 60 »plača učenec razen državne takse«.)

Gradba jadranske železnice.

Prometni minister je podal ob priliki svojega bivanja v Splitu novinarjem podrobnejša pojasnila o vprašanju jadranske železnice. Finančni zakon določa, da bo šla preko Mitrovice na Kotor in ne na Split. Minister je izjavil, da se železniški program, ki ga je sprejela skupščina 14. maja, ne bo izpremenil. V celem so predvidene 4 jadranske proge. Glavna linija, takozvana splitska proga, bode vodila preko Sarajeva na Mostar in Split. Druga proga bo vezala Južno Srbijo preko Peči s Kotorom, tretja Kotor s Sarajevom in četrta, takozvana unska linija, ima vezati del proge od Bihača do Knina. Na liniji Split—Sarajevo, kjer so se pokazale terenske težkoče pri Tuzli, se bo začelo v

Gospodarstvo čehoslovaške.

Pred par dnevi je na beograjski univerzi predaval g. Melč, predstavnik čehoslovaškega tiska, o čehoslovaškem gospodarstvu. Iz predavanja, ki ga je spremljal s slikami, posnemamo sledečo pregledno sumarno sliko čehoslovaške delavnosti:

Čehoslovaška proizvodnja je razdeljena v industrijo in poljedelstvo tako, da na 100 prebivalcev živi 40 od poljedelstva, 45 pa od industrije in trgovine.

Fudarstvo je jako razvito. Premogovniki dajejo letno 35 milijonov ton premoga. Blizu premogovnikov se nahajajo velike jeklarne in železarne. Letno se predela 1 milijon ton surovine. Večina rude se uvaža iz Švedske in Jugoslavije. Dobro izdelano jeklo se izvaž v Severno Ameriko. Posebno razvita je industrija strojev. Omeniti je Škodovo tovarno v Plzinju, ki prehaja v vrsto največjih industrijskih podjetij Evrope. Česko steklo je danes znano po celem svetu, a v Čehoslovaški obstoja 122 tovarn stekla. Letno se izvozi v vrednosti 2.000.000 dinarjev. Kvalificiranih steklarskih delavcev je 25.000 takih, ki delajo po tovarnah, enako število pa je zaposlenih doma v domačem steklarskem obrtu. Znamenit je češki porcelan. 66 tovarn izdeluje najrazličnejše vrste porcelanskega blaga. Proizvodnja finnega porcelana znaša letno 700.000 ton. Bogati rudniki grafito dajejo surovine industriji svinčnikov, s katerimi zalaga Čehoslovaška celo Evropo.

Sumarstvo se nahaja na zelo visoki stopnji. Letna produkcija znaša 10 milijonov kubičnih metrov mehkega in 2 milijona kubičnih metrov trdega lesa. Poleg tega se je razvila papirna industrija, industrija pohištva in drugih lesnih izdelkov. Najbolj razvita tekstilna industrija, ki tvori eno tretjino celokupne čehoslovaške industrije. Predilna industrija je razvita v severni Češki ter ima 3.500.000 vreten. Volnena industrija je koncentrirana v Brnu ter ima 1.000.000 vreten.

Česka je največji izvoznik sladkorja na celem svetu. Ima 159 sladkornih tovarn, ki izdelajo 1.500.000 ton sladkorja. Največ se je izvozilo v Anglijo in angleške kolonije. Pivovarniška industrija stoji na najvišji stopnji. Obsega 584 pivovarn, ki izvozijo letno 38.000 hektolitrov piva. Plzenjsko pivo si je osvojilo vsa ona tržišča, ki jih je imelo pred vojno.

Industrija obutvi zaposluje v Čehoslovaški 40.000 delavcev in 230 tovarn. Letno se izdelata 41 milijonov parov čevljev.

Omiljenju stanovanjske krize je posvečala Čehoslovaška veliko skrb. Do konca leta 1925 je država sezidala 3365 stanovanjskih hiš ter žrtvovala v ta namen 7 milijard dinarjev.

Omeniti je velike akcije na socialnem zdravstvenem polju, ustanovitve novih univerz in najmodernejših institutov, ki se bavijo z zdravstvenimi vprašanji v narodu. Najstarejša treh univerz je v Pragi, ustanovljena leta 1348. Prosvedna politika se na vseh poljih razvija z velikim razmahom. Osobito so dobro urejene strokovne in obrtne šole, ki spadajo med najboljše v Evropi.

kratkem z gradnjo vseh večjih in važnejših objektov. Na unski progi se je začelo s trasiranjem, pokazale pa so se tudi terenske težkoče. Za vsa ta dela pa 500 milijonov Blairovega posojila ne zadostuje. Dela se na najetju novega posojila, s pomočjo katerega se bo mogel izvršiti program gradnje železnin. Z Blairovim posojilom bi se bile imele zgraditi vse jadranske železnice, vendar pa Blairova grupa na to ni pristala. Ker se je na črti preko Peči izvršilo največ preddel, se je sprejela ta linija kot ona, ki odgovarja Blairovim zahtevam. To vprašanje ni bilo črtano z določbami finančnega zakona, tako da se bodo morale zgraditi tudi ostale jadranske proge. Minister je obljubil, da bo program, ki si ga je sam stavil za nalogo, tudi izvedel.

IZPREMEMBA V VIŠINI OBČINSKE TROŠARINE NA VINO IN PIVO V LJUBLJANI.

Ljubljanski gostilničarji so sklenili z mestno občino kolektiven dogovor, da plačajo mesto listkov na nočni obisk gostilen in kavarn primeren pavšal, katerega hočejo poravnati s pobiranjem posebne davščine, ki naj znaša 15 Din na 1 hl vina in 15 Din na 1 hl piva. To davščino pobira od dne 26. januarja 1928 mestni dohodarstveni urad v Ljubljani. Plačevati so jo dolžni glasom sporazuma samo uni uvozniki vina in piva v Ljubljano, ki so člani gostilničarske zadruge, ne pa tudi trgovci in zasebniki.

* * *

NOV KONFLIKT MED DRŽAVO IN PREMGOVNIKI.

Prošle dni je pooblastil ministrski svet prometnega ministra, da sme naročiti za okroglo 161 milijonov dinarjev premoga iz državnih in zasebnih premogovnikov. Oni del kupnine, ki bi ga ne mogel izplačati iz proračuna 1927/28, naj bi pokrili z boni brez obrestovanja, ki bi se izplačali v začetku budžetnega leta 1928/29, bodisi z eventualnimi prebitki iz dohodkov, bodisi z budžetnimi pozicijami, prevedenimi za nabavo premoga v prihodnjem letu. Ker bode praktična posledica tega sklepa ta, da premogovniki za dobavljen premog ne bodo prejeli več mesecev nikakega gotovega denarja, je nastalo pri premogovnih podjetjih veliko razburjenje. Položaj je celo za velika trdna podjetja jako kočljiv, za manjša kapitalno slabotna pa naravnost nevzdržen, kajli z boni se delavci ne dajo plačevati. Komaj je bil poravnani spor radi ustavitve licitacijskih dobav, že grozi zopet spor radi gori omenjenega sklepa ministrskega sveta. Prihodnje dni se bo vršila konferenca pri Udruženju premogovnikov v Beogradu. Usoda dobav, ki bi se imele razpisati v februarju, je zato jako negotova.

ZASTOPSTVA, PONUDBE IN POVPRASEVANJA.

Zastopnika za razpečevanje kartotek patentiranega sistema išče neka tvrdka na Dunaju. Interesentom je naslov tvrdke na razpolago v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Dobavitelje rude, kovine, kovinskih odpadkov, ostankov iz žlindre odnosno zastopnika za zbiranje tega materiala išče neka tvrdka iz Nemčije. Natančen naslov tvrdke je interesentom na razpolago v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Trgovska agencija v Parizu. V Parizu se je otvorila nova trgovsko-posredniška agencija, ki je našim izvoznikom in uvoznikom z informacijami gospodarskega značaja vedno na razpolago. Naslov agencije je: Export-Import-Commission »Commerciale«, Agence Generale pour le Commerce, l'information et la reclame, Paris (19 e) 32, Cité Lemiére 32.

Zastopstvo in poslovne zveze posreduje »Auslanddeutscher Wirtschafts- und Pressendienst — Wien I., Neuer Markt 9.« — Izdaja dvakrat mesečno posebno poročilo, v kojem so povpraševanja in ponudbe iz skoro vseh evropskih držav.

SREDNJEVROSKI PAPIRNI DOGOVOR PERFEKTEN.

Pogajanja med zastopniki čslov., jugoslov., avstrijske in ogrske papirne industrije na Dunaju so zaključena. Gre za dogovor glede izvoza ovojnega papirja. Šlo je v prvi vrsti za ogrske odjemalce. Avstrijski obrati so se dobavi ovojnega papirja za Ogrsko povečini odpovedali, jugoslovanski popolnoma, tako, da bodo krile 90 odstotkov ogrske porabe čslov. tovarne. Z obema ogrskima tovarnoma, ki proizvajata papir, se glede pristopa k sklenjenemu dogovoru sedaj pogajajo. Ugodnosti glede ogrskega prodajnega trga bodo kompenzirale čslov. tovarne z bistveno omejitvijo eksporta v Avstrijo in z znižanjem eksportnega kontingenta v Jugoslavijo. Glede ostalih 10 odstotkov za preskrbo ogrskega trga sta se dogovorili Jugoslavija in Avstrija tako, da jih prevzame v celoti Avstrija, ki dá Jugoslaviji za to primerno kompenzacijo v kontingentiranju avstrijskega eksporta v Jugoslavijo.

* * *

EVROPSKA AVTOMOBILNA KONCENTRACIJA.

V New Yorku živeči sloviti italijanski časnika Luigi Barzini opominja evropsko avtomobilno industrijo, naj se varuje pred vedno hujšo ameriško konkurenco. Opozarja na neogibne posledice konkurenčnega boja med Fordom in General Motors, največjima dvema ameriškim avtomobilnim producentoma, ki jih bo imel ta boj za Evropo. Ker ameriški trg ogromne produkcije ne more več sprejeti, je začela ameriška veleindustrija obračati svojo pozornost na inozemske trge. Da se prepreči ta vedno naraščajoča nevarnost ameriške konkurence, priporoča Barzini Evropski avtomobilni industriji racionalizacijo, ki naj bi dovela k združitvi tovarn vsake evropske države. Z združitvijo vseh tehniških sredstev in potom obsežne interesne skupnosti naj bi se organizirala obramba proti neogibni ofenzivi ameriške avtomobilne industrije.

* * *

TELEFONSKA ZVEZA BERLIN-NEW YORK.

Zadnje dni meseca januarja se odpre redna telefonska služba med Berlinom in New-Yorkom. Telefonska zveza med Anglijo in Ameriko deluje že več mesecev in je precej zadovoljiva. Dogovori so določili, da bo veljal pogovor, trajajoč tri minute, med Berlinom in New-Yorkom 250 mark.

Ljubljanska borza

Teka	27. januarja 1928	Pov. na dan
DEVIZE:		
Amsterdam 1 h gold. . .	—	20375
Berlin M	13545	13575
Budimpešta 1 pengő . . .	—	943
Cura 100 fr	109319	10939
Dunaj 1 šiling	8	803
London 1 funt	27645	27745
Newyork 1 dolar	5670	5690
Pariz 100 fr	22247	22447
Praga 100 kron	16815	16881
Trst 100 lir	30027	30027

Univ. prof. dr. M. Škerlj:

Pravila naših delniških druž

Studija izredne koristi za vsakega jurista in praktičnega gospodarja.

Stane 15 Din.

Dobiva se v

upravi »Trgovskega lista«.

Prispevajte v fond
za Akademijo znanosti in
umetnosti in za Narodno
galerijo v Ljubljani!

NEMŠKO-ITALIJANSKA GOSPODARSKA VOJNA.

Ze več tednov vlada med Nemčijo in Italijo napetost radi italijanske nepustljivosti glede uvoza nemškega blaga. Nemška vlada je že ponovno posredovala v Rimu proti celi vrsti oficijelnih in neoficijelnih italijanskih ukrepov, s katerimi se uvoz nemškega blaga deloma jako ovira, deloma pa skoro docela onemogoča. Posledica te napetosti je bilo v Nemčiji gibanje, ki zahteva represalije, ker Italija ne preneha razpinavati nacionalnega šovinizma v interesu pospeševanja domače industrije. Ze se kažejo prvi boji, ki bi lahko ulegli dovesti do prave gospodarske vojne. Italijanska vlada je sklenila, da se bo vršil letošnji italijanski velesejem v Milanu »v znamenju spomina na zmago leta 1918«. Posledica tega je bila, da so nemška vlada in nemške centrame zveze udeležbo na tem velesejmu odklonile ter priporočale, da se nemško gospodarstvo ne prireditve ne udeleži. Odgovor Italije je bil ta, da je Italija umaknila svojo udeležbo na mednarodni in časopisni razstavi v Kölnu ter bo zato edina kulturna država, ki v Kölnu ne bo zastopana. Nemška vlada bo vsled teh odnošajev do Italije tudi pristajala, da pri vrsecin se trgovskih pogajanjih s Poljsko skroji za to, da s Poljsko ne pride v enake zapletitjaje, kakor z Italijo.

* * *

NADZORSTVO NAD INVESTICIJAMI SOVJEJSKE INDUSTRIJE SE PO-OSTRI.

Ze delj časa se opaza, da se za investicije raznih industrij v Rusiji uporabljajo v nerazmerno veliki meri javna sredstva. Zato je sovjetska vlada sklenila nastopiti z vsjo energijo, da brezpogojno izsili prevladujočo investicijsko koncentracijo. V ta namen je delavski in obrambni svet, ki je najvišja gospodarska oblast, preizkusil že investicijska dela v papirni industriji ter je ugotovil znalne nepravilnosti in pomankljivosti. Cela vrsta znanih vodilnih gospodarskih strokovnjakov je bila kaznovana z ukorom radi nesmotrenih investicij. Med njimi se nahaja nekdanji podpredsednik gospodarskega sveta Patakov in več članov predsedstva gospodarskega sveta in vodilnih organov papirne industrije.

* * *

ODOBRAVANJE SAMOUPRAVNIH BUDŽETOV.

Z novim budžetom ministrstva financ se ukinja odsek za samoupravne budžete. Po ukinjenju tega odseka preide kompetenca za odobritev samoupravnih budžetov na velike župane.

* * *

SPORAZUM NA BERLINSKI SLADKORNI KONFERENCI.

Sladkorna konferenca v Berlinu — na eni strani Češkoslovaška, na drugi Nemčija in Poljska — je po začetnih diferencah dosegla sporazum in so določili skupno eksportno množino teh treh pogodbenih držav za l. 1928/29 na 1.150.000 met. stotov. Na tej množini je udeležena Čslov. s 66 %, Poljska s 17 1/2 %, Nemčija s 16 1/2 %. Mednarodni delovni odbor prične s svojim delom v začetku februarja.

Pravijo, da ta eksportna množina ni smatrati kot definitivna, temveč jo bodo določili šele v jeseni, ko bodo lahko ocenili produkcijske številke. Če bi tedaj ena od udeleženih držav imela manj izvoznega blaga na razpolago, kot ga najo pride, bi diferenco krili ostali dve državi v razmerju njiju kvot. Na drugi strani mora vsaka država svoj eventualni previšek nad kvoto obdržati doma, na lastne stroške.

Trgovina.

Povišanje cen usnju in črevljem v Češkoslovaški. Češkoslovaška usnjarska predelovalna industrija ugotavlja, da je z ozirom na porast cen surovega usnja za 100 % in polfabrikatoma za 50 % neizogibno potrebno tudi povišanje cen usnjenim izdelkom. Računati je zato na povišanje cen torbarskim, sedlarskim in jermenarskim izdelkom, pa tudi čevljem. Kako daleč bo šlo to povišanje, se še ne da predvideti. Češkoslovaška industrija

pa nujno potrebne mere ne bo prekočila, da s tem ne bi ogrozila razpečavo svojih izdelkov doma in na v inozemstvu.

Sovjetsko - češkoslovaška trgovinska bilanca. Po statističnih podatkih, ki jih pravkar objavlja sovjetska trgovinska agencija v Pragi, je v zadnjih sedmih letih izvozila Češkoslovaška v Rusijo blaga za 30 in pol milijona dolarjev, uvozila pa iz Rusije za 5 milijonov dolarjev. Največji izvoz je bil leta 1924/25 (13 milijonov dolarjev), največji uvoz pa leta 1926/27 (28 milj. dolarjev). Izvozni predmeti v Rusijo so bili kemikalije, prejca, papir, celuloza, črni metali, slavnbi material, elektrotehnični predmeti, poljedelski stroji, sladkor, tekstilije, svinčniki, steklo in usnje; uvažali pa so se produkti nafte, žito, ščeline, surove kože, svinje, hmelj, lan, galoše, čreva in perje.

Obrt.

Zveza gostilničarskih zadrug mariborske oblasti v Celju obvešča, da se glasom soglasnega sklepa zveznega občnega zbora preseli zvezni sedež iz Celja v Maribor v hotel »Mariborski dvor« na Kralja Petra Irgu št. 2. Prenos zvezne pisarne in inventarja se bo vršil v dnevih 30. in 31. januarja t. l., tako da se začne s 1. februarjem 1928 redno poslovanje na novem sedežu. Za zveznega načelnika je bil izvoljen gospod Andrej Oset, hotelir v »Mariborskem dvoru« na Kralja Petra Irgu št. 2, za njegovega namestnika pa gospod Matija Holc, gostilničar na Pobrežju, pošla Maribor.

Denarstvo.

Uradni tečaj dinarja za februar. Finančno ministrstvo je določilo za februar sledeče uradne tečaje dinarja: 1 napoleon: 218'65, 1 turška lira: 247'10, 1 angleški funt: 277, 1 dolar: 56'75, 1 kanadski dolar: 56'45, 1 zlata nemška marka: 13'53, 1 poljski zlot: 6'35, 1 avstrijski šiling: 8, 1 belgijski belg: 7'92, 1 madžarski pengő: 9'93, 100 francoskih frankov: 223'30, 100 švicarskih frankov: 1094'50, 100 italijanskih lir: 300, 100 holandskih goldinarjev: 2290, 100 rumunskih lejev: 35, 100 bolgarskih levov: 41, 100 danskih kron: 15'20, 100 švedskih kron 1524, 100 norveških kron 1510, 100 peze: 972, 100 drahem: 75, 100 Kč: 186'40. Ti tečaji veljajo od 1. do 29. februarja. Po njih se pobirajo tudi pristaniške lakse.

Vpslavitve mednarodnega virmanskega prometa s strani pošne hranilnice. Upravni odbor pošne hranilnice je sklenil, da bo pošna hranilnica stopila na podlagi stokholmskega dogovora v stik s pošnimi hranilnicami vseh večjih držav Evrope radi vpslavitve mednarodnega virmanskega prometa. Pričakovali je zato, da bo v kratkem prišlo do mednarodnega virmanskega prometa in da se bo s tem bistveno olajšal denarni promet.

RAZNO.

Ples trgovskih nameščencev v Pljuu. Trgovski nameščenci v Pljuu vabijo na ples, ki se vrši dne 4. februarja t. l. v vseh prostorih Društvenega doma v Pljuu ob 8. uri zvečer. Vstopnina 15 Din. Čisti dobiček je namenjen brezposelnim pomočnikom v Pljuu.

Pomladanski sejm na Lipskem. Pomladanske prireditve lipskega velesejma se vršijo od 4. do 14. marca 1928 in sicer vzorčni sejm od 4. do 10. marca, tehnični in gradbeni sejm od 4. do 14. marca, tekstilni, čevljarski in kožni sejm pa od 4. do 7. marca.

II. sejm za semena v Lvovu se vrši od 2. do 5. februarja 1928.

Mednarodni sejm v Poznanju. V Poznanju (Poljska) se vrši VIII. mednarodni vzorčni sejm od 29. aprila do 6. maja 1928. Pogoje in prijavnice za razstavljalce dobijo interesi v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Žito. Ni nobenega dvoma več, da je dal letošnji žitni pridelek v Severni in v Južni Ameriki rekordne zneske, kakor že več let ne. Tem bolj se je čuditi, da ostanejo cene razen majhnega kolebanja stabilne. Od vzrokov, pravijo, drži še najbolj oni, ki govori o zaščitni akciji, vpeljani od U. S. A. v vprašanju cen; ta akcija ima politično ozadje. Argentina zna položaj dobro oceniti in

si prizadeva, da bi kolikor mogoče veliko žita eksportirala; pri tem pripominjamo, da velik del v Evropo prihajajočih argentinških pošiljatev še ni prodan. Zanimiv pojav se javlja v Italiji, ki nakupuje kljub letošnjemu dobremu pridelku velike množine inozemskega žita. Od 1. avgusta 1926 do 1. januarja 1927 je nakupila Italija 2.210.000 kvartirjev žita, leto nato pa kljub toliko večjemu domačemu pridelku v istih mesecih 2.700.000 kvartirjev.

Boj med Standard in Shell vedno hujši. V petrolejski industriji se pripravljajo milijardni boj. Jeza med Standard Oil Co of New-York in med skupino Royal-Dutch-Shell se bo razvila v hudo konkurenčno tekmo. Na stran holandsko-britanske družbe Shell je stopila sedaj tudi Burma Oil Industry, s sedežem v Rangoonu. Burma je dežela v britanski Zadrji Indiji. Uvoz ruskega petroleja v Indijo po družbi Standard je britanskemu podjetju zelo škodoval; družbi Standard se je posrečilo, da je mogla s prodajo cenene ruskega petroleja prodajati pod ceno družbe Burma. Začel se bo hud boj za cene, ker družba Burma svojih Irgov noče zgubiti. Burma ostro napada politiko družbe Standard, češ da je s prodajo ruskega petroleja v Indiji kršila Standard Oil dogovor, ki je dejal, da naj vsaka družba prodaja v sosednjih ji deželah. Burma se bo skoraj gotovo obrnila na indijsko vlado z zahtevo po zaščitnih odredbah proti uvozu ruskega petroleja.

Drobne vesti. — Za gradbena dela pri bodočem kanalu, ki bo vezal Main z Donavo, so določili v Nemčiji do vključno leta 1937 vsako leto vsoto 337 milijonov mark, pa bodo izvršena s tem le najnujnejša dela. — Znani mlečni in šokoladni trdki Nestle in Cailler se bosta fuzionirali. — V zvezi s samomorom ravnatelja ogrske Narodne menjalnice d. d., Tiborja Gaborja, so nastale govorice o težkočah menjalnice, in preiskuje sedaj centrala denarnih zavodov finančni položaj menjalnice. — V Bratislavi so ustanovili delniško družbo javnih skladišč. To podjetje naj bo prvi korak k izgradbi bratislavskega prostega pristanišča. — Nemške državne železnice se posvetujejo o dobavi denarja za izvedbo potrebnih investicij v znesku 400 milijonov mark. Najprvo hočejo dobiti na domačem Irgu znesek 100 milijonov mark. — Dunajska podružnica Slavske banke je spravila velike vsote skupaj in ponuja upnikom 3. razreda 70-odstotno kvoto; upniki prvega in drugega razreda bodo polno plačani. — »Phoenix« d. d. bo izlašal najbrž 6-odstotno dividendo. — V Češkoslovaški bodo odpravili tekmo nekaj tednov tudi še prav zadnje omejitve v devizni Irgovini. — Češkoslovaška avtomobilna tvrdka, ki izdeluje znani tip »Tatra«, se bo udeležila ustanovitve avtomobilne tovarne na Ogrskem, ki bo izdelovala isti tip. — Nemški državni dohodki v prvih treh četrtletjih lanskega leta so znašali 6337 milijonov mark, za 525 milijonov mark več kot je bilo za to dobo proračunjeno. — Nemci so z doseženo sladkorno eksportno kvoto v Berlinu v izmeri 16 1/2 % prav zadovoljni. Vpošlevati je treba, da je bilo letos določenih za eksport samo 8 odstotkov nemškega pridelka in da bi torej tudi pri večji razpoložljivi eksportni množini kontingent zadostoval. — Na Ogrskem bodo zgradili ob Blatnem jezeru novo tovarno za izdelovanje papirja. — Spet javljajo dve večji tekstilni insolventci na Ogrskem, Fleischmann in Fürst s 500.000 pengő pasiv in Novák s 110 tisoč pengő pasiv. — Trgovska bilanca Poljske izkazuje za lansko leto pasivnost v znesku 221 milijonov zlatih frankov.

Po svehu. — V dne od 9. do 17. t. m. so se pogajali v Berlinu nemški in češkoslovaški zastopniki ob posebnem zastopstvu hamburškega senata o prošlih conah v Hamburgu in Stettinu, dovoljenih v Versailles za namene češkoslovaške plovbe. Skoraj v vseh točkah pogajanj, ki se vlečejo že od l. 1924 naprej, se je sedaj dosegel sporazum, in bodo dogovor najbrž kmalu ratificirali. — Avstrijska banka pripravlja znižanje obrestne mere na 6%, a ga pred februarjem ne bo izvršila. — Nemška produkcija jekla v letu 1927 je znašala 16.305.330 ton; leta 1926 pa 12.341.636

ton; prirastek je ogromen, 32,12%. Lanska povprečna dnevna produkcija je dala 53.285 ton in je dosegla 92,7% povprečne dnevne delovne produkcije leta 1913 Nemčije tedanjega obsega, ki je bil dosli večji kot je sedanj. — Leta 1927 je izvozila Nemčija za 10,22 milijard mark blaga, uvozila ga je za 14,14 milijard mark, pasivnost 3.920 milijonov mark. Leta 1926 je bila trgovska bilanca pasivna za tri milijarde in pol. — Špedijski obrač v Avstriji se je lani vsled zboljšanja splošnega gospodarskega položaja nekoliko poživil. Stalno poživljenje je pa mogoče doseči le z ugodno tarifno politiko. — Bruto-dobiček naše Narodne banke za preteklo poslovno leto znaša 114 milijonov dinarjev, od kojega zneska odpade po zakonu 40 odstotkov na državo, 6 odstotkov je določenih za laničme. Dividenda znaša 400 dinarjev. Občni zbor bo sklican na 24. marca. — Velika ogrska tovarna salam d. d., ki že več let svojih bilanc ni objavila, poroča sedaj, da ima nad 1 milijon pengö delniške glavnice in 1 milijon pengö rezerv, da je pa imela v poslovnem letu 1925/26 za 1.250.000 pengö zgub. Delnice bodo prežigosali. — Jugoslovanska sladkornoprodukciska d. d. je priglasila s 750.000 Din pasiv konkurz. Tovarna družbe je pred kratkim pogorela. — Poročila o bližnjih pogajanjih glede trgovske pogodbe med Rusijo in Poljsko

so se izkazala kot zaenkrat prenegle, kar pa poznejši pogajanj seveda ne izključuje. — XII. švicarski vzorčni velesejm v Baselu se bo vršil od 14. do 24. aprila. Računijo zopet s ca 1000 razstavniki. Ta velesejm je velik trg švicarskih industrij, za inozemskega importerja najboljše nakupovalna in orientacijska priložnost. Zato tudi številno inozemskih obiskovalcev od leta do leta raste. Velesejm obsega 20 industrijskih skupin, ima dobro organizacijo in smoteno zgrajena razstavna poslopja. — V času od januarja do oktobra 1927 so nesli za odplačevanje dolga pri Zvezi narodov določeni brutto-dohodki avstrijske carine in avstrijskega tobačnega monopola 460'66 mil. šilingov, dočim so znašali resnični izdatki za odplačilo dolga 85'25 mil. šilingov, torej manj kot petino. — Londonski »Financial Times« javljajo, da so londonski finančni krogi mnenja, da more naredba o stabilizaciji francoskega franka vsak čas iziti. Mislijo, da bodo obdržali sedanjí tečaj, ki odgovarja 124 frankom za 1 funt. — Avstrijska Delavska zbornica je izdala o elektrifikaciji avstrijskih železnic spomenico, ki na podlagi dosedanjih razmoirvanj osveštuje zadevo popolnoma objektivno na vse strani in nasvetuje pripravne odpomočke. — Po novembru lanskega leta je bilo izdano te dni prvo nemško industrijsko posojilo v znesku 20 mili-

jonov dolarjev. — S 24. 1. m. so stopile v veljavo nekatere spremembe v ogrski uvozni carini, o katerih dajejo pojasnila trgovske zbornice. — Glavnica nove bolgarske Hipotekarne banke je določena sedaj z 10 milijoni švic. frankov. 60 odstotkov delniške glavnice bo prevzelo inozemstvo, v prvi vrsti Blair-ova skupina. Banka bo imela skoz 25 let monopolno slanje v Bolgariji. — V Gornji Sleziiji so ustanovili nov kovinski koncern, ki bo najvažnejši v Sleziiji in ki bo zaposlil 10.000 delavcev. Obsega tri železne obrate. — S 1. februarjem stopijo na Poljskem v veljavo maksimalne carinske tarife. Valorizacija sedanjih normalnih tarif je odložena na poznejši čas. Smo že pisali o tem. — Podatki o pristaniškem prometu v Benetkah pravijo, da je znašal promet v lanskem letu 2.426.397 ton, za 519.408 ton ali za 27,24% več kot v letu 1926.

Ljubljani, sprejema do 7. februarja t. l. ponudbe glede oddaje 46 komadov kožuhov v popravilo. — Vršili se bosla naslednji ofertalni licitaciji: Dne 15. februarja t. l. pri Komandi 8. žandarmerijskega polka v Ljubljani glede dobave 6.250 kg ovs, 7.400 kg sena in 2.500 kg slame ter glede dobave 130 m³ bukovih drv za kurjavo.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.

TRŽNA POROČILA.

Mariborsko sejmsko poročilo. Prignanih je bilo: 12 konjev, 8 bikov, 207 volov, 352 krav in 6 telet, skupaj 585 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste na sejmu 24. januarja 1928 so bile sledeče: Debeli voli 1 kg žive teže od 7,50 do 8 Din, poldebili voli 6'50 do 7, plemenski voli 6 do 6'50, biki za klanje 7 do 8, klavne krave debele 6 do 7, plemenske krave 5'50 do 6, krave za klobasarje 4 do 5, molzne krave 5 do 6'50, brje krave 5 do 6'50, mlada živina 7 do 7'50 Din. Prodalo se je 316 komadov, od teh v Avstrijo 82 komadov, v Italijo 26 komadov. Mesne cene: volovsko meso I. in II. vrste 1 kg 10 do 18 Din, meso od bikov, krav, telic in telečje meso I. in II. vrste 1 kg 17'50 do 22'50, svinjsko meso sveže 1 kg 17 do 27'50.

DOBAVA, PRODAJA.

Dobave. Direkcija državnega rudnika v Velenju sprejema do 3. februarja t. l. ponudbe glede dobave 250 m³ dolomitnega peska; do 10. februarja t. l. pa glede dobave 2000 kg bencina. — Direkcija državnega rudnika v Zabukovci pri Celju sprejema do 7. februarja t. l. ponudbe glede dobave 130 m³ jamskega lesa. — Direkcija državnih železnic, saobračajno - komercialno odeljenje v

Nabava drv.

Pri štabu Komande 8. žandarmerijskega polka se bo vršila dne 15. februarja 1928 ob 11. uri

druga ustmena licitacija za nabavo 130 prostornih metrov bukovih drv

za kurjavo, potrebnih v Ljubljani.

Pogoji se morejo vpogledati vsaki dan med uradnimi urami pri navedeni komandi.

Kavcija znaša 5% od celokupne vrednosti nabave (tuji državljani 10%).

E. Br. 808.

Iz pisarne Komande 8. žandarmerijskega puka v Ljubljani, dne 24. januarja 1928.

Nabava furaže.

Pri štabu Komande 8. žandarmerijskega polka se bo vršila dne 15. februarja 1928 ob 11. uri

druga ustmena licitacija za nabavo furaže (konjske krme)

potrebne za ljubljansko garnizijo in sicer za:

6.250 kilogramov ovs, 7.400 kilogramov sena in 2.500 kilogramov slame.

Pogoji se morejo vpogledati vsaki dan med uradnimi urami pri navedeni komandi.

Kavcija znaša 5% od celokupne vrednosti nabave (tuji državljani 10%).

E. Br. 809.

Iz pisarne Komande 8. žandarmerijskega puka v Ljubljani, dne 24. januarja 1928.

Tehtnice

vseh vrst izdeluje in popravlja strokovno precizno : in po najnižjih cenah :

LOVRO ROZMAN - LJUBLJANA

ključavničar in izdelovatelj tehtnic PRED PRULAMI 5

KUVERTA

DRUŽBA Z O. Z.

tvornica kuvert in konfekcija papirja

LJUBLJANA

Vožarski pot štev. 1
Karlovška cesta štev. 2.

Kunje, lisčje in vse druge

— **kože** —

divjačin kupuje in plačuje nad dnevno ceno

D. ZDRAVIČ -- LJUBLJANA

Florijanska ulica 9.

* SALDA-KONTE *

ŠTRACE - JOURNALE

ŠOLSKE ZVEZKE, MAPE

ODJEMALNE KNJIŽICE

RISALNE BLOKE ITD.

nudi po izredno nizkih cenah

KNJIGOVEZNICA

K. T. D.

V LJUBLJANI

KOPITARJEVA ULICA 6

II. NADSTROPJE.

Veletrgovina
kolonijalne in
špecerijske robe

IVAN JELAČIN
LJUBLJANA

ZALOGA sveže
pražene kave,
mlelih dišav in
rudninske vode.

Točna in solidna
postrežba!

Zahtevajte cenik!

Brzjaviti: Krispercoloniale Ljubljana. - Telefon štev. 2263.

ANT. KRISPER COLONIALE

Ljubljana.

Lastnika: ALOJZIJ LILLEG in JOS. VERLIČ.

Veletrgovina kolonijalne robe.

Velepražarna kave.

Mlini za dišave.

Zaloga špirta, raznega žganja in konjaka.

Mineralne vode.

Ceniki na razpolago. — Točna postrežba.

VINOCET
tovarna

vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana

nudi

naifinejši in najokusnejši
namizni kis iz pristnega
vina.

Zahtevajte ponudbo!

Tehnično in higijenično najmodernejše urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta 1a, II. nadst.

„Trgovski list“

Časopis za trgovino, industrijo in obrt

se priporoča p. n. trgovcem, industrijcem in obrtnikom za naročanje, razširjanje in inseriranje.

TISKARNA MERKUR LJUBLJANA
GREGORČIČEVA 23
TRG.-IND. D. D.

Se priporoča za tisk vseh trgovskih, obrtnih, industrijskih in uradnih tiskovin. * Tiska časopise, knjige, brošure, cenike, tabele, vabila, lepake, posetnice itd. * LASTNA KNJIGOVEZNICA. * TELEFON. ŠT. 2263.

Uredj. dr. IVAN PLESS. — Za Trgovsko-industrijsko d. d. »MERKUR« kot izdajatelja in tiskarja: A. SEVER, Ljubljana.